

efter den i Stormfloden 1868 danneede dybe Thyborøn Kanal at være bleven yderligere om sig gribende, saa den Tid neppe ligger fjernt, da det nuværende folkerige Harbøre Sogn, om end ikke ganske forsvinder, saa dog bliver aldeles ubeboeligt. Sognet trues nemlig fra alle Sider — fra Best af Nordsøen — fra Ost og Nord af Limfjorden — og fra Syd af Ferring Sø. Siden 1868 er Sognets nordligste By: Nørre-Langer forsvunden, og den næste Søndensfor beliggende By: Sønder-Langer er ved Stormfloderne den 17de December f. A. og den 4de Januar d. A. lige i Begreb med at følge efter; den kan kun reddes ved Flytning mod Ost og en samtidig Opførelse af et stærkt Havdiqe paa den Plads, hvor Byen nu ligger. Saa godt som alle Sognets dyrkede Jorder ere ved disse sidste Stormfloder, navnlig ved de fra Limfjorden og Ferring Sø indtrængende Vandmasser, bleve oversvømmede af Saltvand og saaledes for længere Tid i mere eller mindre Grad gjorde uproduktive. Lakket være de af Sandflugtsvæsenet i en lang Mærække opførte „Klitdæmninger“ har denne Vintres Stormfloder endnu ikke krævet Offre af Menneskeliv eller af Bøtger, men det turde være et Spørgsmaal, om man til Foraaret kan sige det samme, da baade de naturlige Værn „Klitterne“ og de kunstige „Klitdæmninger“ ere saaledes ramponerede, at den første større Vandflod vil udsætte Mange, navnlig Beboerne i Sønder-Langer, for den stensynligste Fare.“

Derfor haabe de, at der vil blive truffet Kræftige Foranstaltninger til deres og deres Sogns Frelse, idet de tilføie, at særlig Beboerne af Sønder-Langer ere saa umiddelbart udsatte for Fare, at en virksom foreløbig Hjælp alt maa ydes dem til Foraaret, hvis den overhoved skal komme den tilgode.

Dette Andragende ledsager Overklitfogden for Ringkjøbing Amt, under Henvisning til de af ham afgivne, nedenfor anførte Forslag, med følgende Erklæring:

„Den Skilbring, Andragerne give af deres Sogns betrængte Stilling og farefulde Tilstand, kan jeg i sin fuldeste Omfang bekræfte, en Bekræftelse, der turde have Krav paa en noget forøget Bægt derved, at jeg i mine aarlige Indberetninger stadig har forudsagt og paavist den uundgaaelige og gradvise Odeleggelse af den Landtunge, der skiller Bøtterhavet fra Limfjorden, med mindre der tages de kraftigste Forholdsregler mod Forstrandens uafbrudte Vortfylling. I min Indberetning af 1872 om Klitvæsenets Tilstand i Ringkjøbing Amt har jeg tilladt mig nærmere at paapege faadanne Forholdsregler, og da jeg veed, at de have vundet min høie Forsattes udelte Interesse, skal jeg indskrænte mig til her at henlede det høie Indenrigsministeriums særdeles Opmærksomhed paa „Nødvendigheden af et virkeligt Kystforvar“ imod den stedse stærkere fremtrængende Fjende: Havet. At man i andre Lande under lignende Forhold tager sig alvorlig af Sagen, derpaa afgiver Hollands Exempel alt længe et glimrende Vidnesbyrd, hvorimod det maasse turde være mindre bekendt, at slige Exempler ogsaa findes i vor umiddelbare Nærhed, idet den preussiske Regjering paa de vestflæmske Der (navnlig paa Eids) lader udføre meget bekostelige Kystfæstningsarbejder, og synes dette i og for sig at maatte indeholde en kraftig Opfordring til ikke heller her at skyde Opgaven fra sig.

Jeg skylder maasse dog noget nærmere at belyse Betydningen af den Opgave, hvortil jeg saa indtrængende opfordrer at skride, og det saa meget mere i det foreliggende Tilfælde, som Bekosteligheden af de tænkte Foranstaltninger — hvis Formaalet blot gik ud paa at redde Andragerne — langt ville overstige alle Rimelighedens Grændser; men Opgaven er en langt større, idet det gjælder om at bevare hele Limfjordsbasinet i sin nuværende Skikkelse, thi forsvinder Harbøre-Landtunge, forvandles Limfjorden fra en Fjord til en aaben Havbugt, og det behøver kun at antydes, hvilke omformende Indvirkninger en saadan Forandring vilde øve paa Fjordens vidtudsprede Bredder, paa de ved den liggende Kjøbstæder, paa disses Havne, Handel og Skibsfart, paa det betydelige Jiskeri (Ostersabanterne ikke undtagne), og derigjennem paa den talrige og ubemidlede Samfundsklasse, som helt eller delvis ernærer sig ved denne Bræt.

Foruden denne mere materielle Side af Sagen, der i Pengespørgsmaal ganske vist maa øve den afgjørende Indflydelse ved Afgjørelsen, har Bevarelsen af Harbøre Landtunge og særlig dens Bevarelse som beboelig midlertidig ogsaa Krav paa at betragtes fra en anden Side — fra den humane, og fra hvilket Synspunkt nuværende Andrageres Duffer og Forhaabninger vel nærmest maatte ses og dømmes; thi det vilde visseelig være menneskelig handlet af Staten, om den ikke uden Kamp lod sine Borgere drive fra Hjem og Fædrearne af en indtrængende Fjende, hvis Indfald den mulig kunde afværge, og at Fjenden i nuværende Tilfælde i Stebet for en overlegen personlig er en vild Naturmagt, synes neppe af kunne afgive nogen gyldig Grund til, at Staten skulde lade de Udsatte, de Betrængte staa værgeløse og værnløse.

I en anden Henseende — som staar i den nærmeste Forbindelse med Harbøre-Landtun-